

УДК 616.21(049.3)

Ю.В. Мітін, В.С. Чорний, В.М. Васильєв, Я.Ю. Гомза.
ОТОЛАРИНГОЛОГІЯ: Навчально-методичне керівництво
для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів)
післядипломної освіти

На сьогоднішній день Міністерство охорони здоров'я України приділяє значну увагу підготовці медичних кадрів для первинної ланки надання медичної допомоги, адже зараз наша країна відчуває нестачу цих кадрів і особливо гостро дана проблема постає при підготовці фахівців для роботи в сільській місцевості. Лікар, який працює на селі, має бути фахівцем широкого профілю і володіти знаннями з різних напрямків медичної науки для того, щоб в будь-яких умовах мати можливість надати населенню якісну медичну допомогу.

Зважаючи на це, актуальність вивчення оториноларингології для лікарів різного фаху, а особливо для лікарів-інтернів зі спеціальностей „загальна практика – сімейна медицина” та „медицина невідкладних станів” не викликає сумнівів, оскільки близько 30% пацієнтів, які звертаються по допомогу до лікаря загальної практики, мають гостру або хронічну ЛОР – патологію, наприклад: гострий та хронічний риніт, синусит, тонзиліт, ларингіт, отит та ін. Більшість цих хворих може успішно лікуватися на первинному етапі надання допомоги сімейним лікарем.

Окрім того, ЛОР-патологія часто є причиною основного захворювання, з яким хворий саме і звертається до лікаря загальної практики або лікаря швидкої допомоги. Такі основні захворювання пацієнта, як, наприклад, ревматизм, порок серця, хронічне запалення нирок або печінки, які лікує спеціаліст з внутрішніх хвороб, не може бути успішно пролікованим в тому разі, коли причиною його є хронічний тонзиліт. І тільки проведена отоларингологом відповідна терапія дозволяє досягти успіхів у такого

хворого. Адже хронічна патологія внутрішніх органів і систем, яка розвинулась на тлі хронічного тонзиліту, свідчить про його декомпенсацію.

Інший приклад: хворого турбує хронічний простатит або вегетосудинна дистонія. Успіхів у його лікуванні не буде досягнуто, поки отоларинголог не прооперує, зокрема, викривлену перегородку носа. Адже порушення аеродинаміки в порожнині носа призводить до постійного подразнення рефлексогенних зон його слизової оболонки, що спричиняє не тільки запальні захворювання безпосередньо ЛОР-органів (тонзиліт, отит, синусит, ларингіт), але і викликає постійну патологічну нервову імпульсацію на всі внутрішні органи і системи організму людини, в тому числі порушує ліквородинаміку. А це стає причиною цілого ряду хронічних захворювань цих органів і систем.

І такі ситуації є дуже частими в практиці лікаря загальної практики – сімейної медицини. Це треба добре розуміти лікарям-інтернам, щоб не допускати серйозних діагностичних і лікувальних помилок в своїй подальшій роботі.

Захворювання ЛОР-органів призводять також до ряду тяжких ускладнень, наприклад, отогенних і риногенних внутрішньочерепних: менінгіту, синус-тромбозу, абсцесу головного мозку, флегмони орбіти. Ці ускладнення є життєво небезпечними, а такі хворі потребують ургентної допомоги. Окрім того, існує цілий перелік таких невідкладних станів в оториноларингології, як, наприклад, набряк і стеноз гортані, рецидивуюча носова кровотеча та ін. Всі ці ситуації потребують втручання як лікаря загальної практики сімейної медицини, так і ліка-

ря невідкладних станів на першому етапі надання кваліфікованої лікарської допомоги.

При наявності вищезазначеного та в зв'язку з повною відсутністю методичного забезпечення педагогічного процесу підготовки цієї категорії лікарів-інтернів на кафедрах оториноларингології в Україні виникла нагальна потреба у виданні навчально-методичного керівництва для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти.

Таке керівництво було підготовлено колективом викладачів кафедри оториноларингології Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, яка є опорною кафедрою з цього фаху в Україні. Робота проведена під керівництвом Заслуженого діяча науки і техніки України, професора Юрія Володимировича Мітіна, котрий є відомим автором численних навчально-методичних посібників, керівництв, монографій і підручників з оториноларингології. Його ім'я як керівника авторського колективу вже саме по собі традиційно є відзнакою якості видання з оториноларингології.

В навчально-методичному керівництві проф. Ю.В. Мітіна та доцентів В.С. Чорного, В.М. Васильєва і Я.Ю. Гомзи для лікарів-інтернів та лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти „Отоларингологія” наведені всі необхідні складові для забезпечення якісного педагогічного процесу з цієї дисципліни: тематичні плани лекцій, практичних занять і семінарів, щоденний погодинний розклад занять у відповідності з існуючим навчальним планом, формулювання питання для самопідготовки і опитування інтернів викладачем, в тому числі і такі, як тактика ведення хворого, направлення до ЛОР-фахівця, показання до госпіталізації, роль сімейного лікаря в проведенні заходів з профілактики, диспансеризації, реабілітації, участь у вирішенні питань медичної експертизи, надання невідкладної допомоги. Важливе місце відводиться опануванню практичними навичками лікарями-інтернами зі спеціальностей «загальна практика-сімейна медицина» і «медицина невідкладних станів» згідно з програмою підготовки цих спеціалістів в

інтернатурі. Сформульовані питання проміжного і підсумкового контролю та список практичних навичок.

Кожна тема посібника супроводжується надзвичайно детальним та вдалим коментарем, в якому є загальні класичні дані та сучасні досягнення медицини. Цей коментар викладений у вигляді тексту по кожній з тем, що вивчаються. Перелік цих тем охоплює всі основні знання з оториноларингології, якими слід володіти лікарю. Це такі теми, як клінічна анатомія, фізіологія і методи дослідження ЛОР-органів, хвороби вуха, носа і навколоносових пазух, захворювання глотки, гортані, трахеї, бронхів і стравоходу, професійні хвороби ЛОР-органів, передракові стани ЛОР-органів, пухлини ЛОР-органів та інфекційні гранульоми, травми та сторонні тіла ЛОР-органів. Значна увага приділена висвітленню проблем невідкладних станів в оториноларингології. Це внутрішньочерепні ускладнення середніх отитів, внутрішньочерепні та внутрішньоорбітальні ускладнення хвороб носа і навколоносових пазух, носова кровотеча, фурункул і карбункул носа, флегмонозні хвороби глотки, гострі та хронічні стенози гортані.

Навчально-методичне керівництво для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти „Отоларингологія” написано простою мовою, вільно читається. Особливу увагу привертає якісна поліграфія видання та вдалі ілюстрації, яких посібник налічує аж 106. Це кольорові малюнки, схеми і фотографії, які дозволяють краще зрозуміти викладений матеріал та якомога більш повно опанувати його.

Отже, зважаючи на широкий діапазон викладених тем, доступну чітку форму їх викладання та гарну ілюстрацію, навчально-методичне керівництво для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти «Отоларингологія» Ю.В. Мітіна, В.С. Чорного, В.М. Васильєва, Я.Ю. Гомзи буде корисним не тільки лікарям-інтернам для його використання у навчальному процесі, але і практикуючим лікарям різного фаху: сімейним лікарям, лікарям швидкої допомоги, лікарям інтерністам, отоларингологам, терапевтам, хірургам, не-

врологам, урологам, офтальмологам, нейрохірургам, стоматологам та лікарям багатьох інших спеціальностей.

Створене навчальне керівництво дозволяє уніфікувати викладання оториноларингології лікарям-інтернам і лікарям-слухачам закладів (факультетів) післядип-

ломної освіти у всіх регіонах України, що відповідає потребам впровадження Болонської системи в навчально-педагогічний процес. Керівництво особливо рекомендується лікарям-інтернам «загальної практики-сімейної медицини» і «медицини невідкладних станів».

*Завідувач кафедри оториноларингології
Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
Заслужений діяч науки і техніки України, професор Р.А. Абизов*

Надійшла до редакції 28.05.08.

© Р.А. Абизов, 2008

ІНФОРМАЦІЯ

Державна установа «Інститут отоларингології
ім. проф. О.С. Коломійченка АМН України»

Головний військово-медичний клінічний центр «ГВКГ», Клініка отоларингології

27-31 жовтня 2008 р. проводять курси з ендоскопічної ринохірургії

Тижневі курси включають лекції:

- з ендоскопічної анатомії, фізіології носа та навколоносових пазух;
- знайомство з ендоскопічною апаратурою та інструментарієм;
- стандартна техніка ендоскопічних операцій в порожнині носа і навколоносових пазухах;
- демонстрації операцій;
- КТ та МРТ в діагностиці захворювань носа та навколоносових пазух;
- секційний курс.

Кількість місць обмежена. Вартість курсів: 2000 грн.

Оплата проводиться на рахунок «Благодійного фонду охорони здоров'я військовослужбовців, працівників ЗСУ, поліпшення умов їх служби, праці та побуту» (БФОЗВП): код ЄДРПОУ 35633507 п/р 26002010099301 в Філії «Центральне регіональне управління» ВАТ «Банк «Фінанси та Кредит» МФО 300937.

Оплата може проводитися по прибутті на курси.

***Заявки і довідки:* Україна, 01133, м. Київ, вул. Госпітальна 18
Головний військовий клінічний госпіталь МО України, ЛОР-клініка**

Шербул В.І.

тел.: (044) 522 83 58;

e-mail: Sherbul @ mail. ru